3. Artikel 8 wordt gelezen:

„Artikel 8

1. In de gevallen waarin wordt verwezen naar de in dit lid omschreven procedure gelden de volgende bepalingen:

De vertegenwoordiger van de Commissie legt het Comité een ontwerp voor van de te nemen maatregelen.

Het Comité brengt advies uit over dit ontwerp binnen een termijn die de voorzitter kan vaststellen naar gelang van de urgentie van de materie. Het Comité spreekt zich uit met de meerderheid van stemmen die in artikel 148, lid 2, van het Verdrag is voorgeschreven voor de aanneming van de besluiten die de Raad op voorstel van de Commissie dient te nemen. Bij stemming in het Comité worden de stemmen van de vertegenwoordigers van de Lid-Staten gewogen overeenkomstig genoemd artikel. De voorzitter neemt niet aan de stemming deel.

De Commissie stelt maatregelen vast die onmiddellijk van toepassing zijn. Indien deze maatregelen echter niet in overeenstemming zijn met het advies dat het Comité heeft uitgebracht, worden zij onverwijld door de Commissie ter kennis van de Raad gebracht. In dat geval kan de Commissie de toepassing van de maatregelen waartoe zij heeft besloten voor ten hoogste één maand na deze kennisgeving uitstellen. De Raad kan binnen de in de voorgaande alinea genoemde termijn met een gekwalificeerde meerderheid van stemmen een andersluidend besluit nemen.

2. In de gevallen waarin wordt verwezen naar de in dit lid omschreven procedure gelden de volgende bepalingen:

De vertegenwoordiger van de Commissie legt het Comité een ontwerp voor van de te nemen maatregelen. Het Comité brengt binnen een termijn die de voorzitter kan vaststellen naar gelang van de urgentie van de materie advies uit over dit ontwerp, zo nodig door middel van een stemming.

Het advies wordt in de notulen opgenomen; voorts heeft iedere Lid-Staat het recht te verzoeken dat zijn standpunt in de notulen wordt opgenomen.

De Commissie houdt zoveel mogelijk rekening met het door het Comité uitgebrachte advies. Zij brengt het Comité op de hoogte van de wijze waarop zij rekening heeft gehouden met zijn advies."

4. In artikel 14 wordt de tweede alinea geschrapt.

Artikel 2

Deze verordening treedt in werking op de derde dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen.*

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke Lid-Staat.

Voorstel voor een richtlijn van de Raad tot voltooiing van de tenuitvoerlegging van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen in de wettelijke en de beroepsregelingen inzake sociale zekerheid

COM(87) 494 def.

(Door de Commissie bij de Raad ingediend op 27 oktober 1987)

(87/C 309/11)

DE RAAD VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, inzonderheid op de artikelen 100 en 235,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Gezien het advies van het Europese Parlement,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité,

Overwegende dat in artikel 3, lid 2, van Richtlijn 79/7/EEG van de Raad van 19 december 1978 betreffende de geleidelijke tenuitvoerlegging van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen op het gebied van de sociale zekerheid [1] is bepaald dat die richtlijn niet van toepassing is op de bepalingen betreffende de prestaties aan nagelaten betrekkingen noch op die betreffende de gezinsbijslagen; dat in artikel 7, lid 1, van die richtlijn is bepaald dat zij geen afbreuk doet aan de bevoegdheid van de Lid-Staten om sommige limitatief opgesomde bepalingen van haar werkingssfeer uit te sluiten;

Overwegende dat Richtlijn 86/378/EEG van de Raad van 24 juli 1986 betreffende de tenuitvoerlegging van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen in ondernemings- en sectoriële regelingen inzake sociale zekerheid [2] krachtens artikel 4 daarvan ten aanzien van zelfstandigen slechts op een beperkt aantal eventualiteiten van toepassing is; dat artikel 9 van dezelfde richtlijn bepaalt dat de Lid-Staten de tenuitvoerlegging ervan mogen uitstellen wat de vaststelling van de pensioengerechtigde leeftijd en de pensioenen van nagelaten betrekkingen betreft;

---

[1] PB nr. L 6 van 10. 1. 1979, blz. 24

[2] PB nr. L 225 van 12. 8. 1986, blz. 40.

Overwegende dat de Raad op 24 juli 1986 een resolutie betreffende de bevordering van gelijke kansen voor de vrouw (1) heeft goedgekeurd waarin hij met name zijn steun verleent aan de richtsnoeren in de mededeling van de Commissie betreffende een nieuw programma op middellange termijn genaamd „Gelijke kansen voor de vrouw (1986-1990)" (2); dat dat programma met name vermeldt dat een nieuw rechtsinstrument zou worden voorgesteld ter aanvulling van de bestaande bepalingen op de niet onder de bestaande wetgeving vallende gebieden met het oog op een geleidelijke individualisering van de rechten;

Overwegende dat de Raad in zijn resolutie van 22 december 1986 (3) betreffende een actieprogramma voor werkgelegenheidsgroei in punt II. 2. f) opnieuw de wens uitspreekt dat gelijke arbeids- en carrièrekansen voor vrouwen worden bevorderd, met name door uitvoering van het Communautair Programma op middellange termijn 1986-1990;

Overwegende dat in artikel 9, onder a) en b), van Richtlijn 86/378/EEG sprake is van een latere richtlijn waarbij een einde wordt gemaakt aan de toegestane uitzonderingen;

Overwegende dat het beginsel van gelijke behandeling ten uitvoer dient te worden gelegd op de gebieden waar de toepassing van de Richtlijnen 79/7/EEG en 86/378/EEG is uitgesloten dan wel kan worden uitgesloten of uitgesteld, ten einde te komen tot een volledige verdwijning van discriminaties op grond van het geslacht op het gebied van de sociale zekerheid; dat de wijze van toepassing daarvoor dient te worden vastgesteld;

Overwegende dat de tenuitvoerlegging van het beginsel van gelijke behandeling op het gebied van de sociale zekerheid geen afbreuk doet aan de bepalingen betreffende de bescherming van de vrouw wegens moederschap;

Overwegende dat gelijke behandeling van mannelijke en vrouwelijke werknemers een van de doelstellingen van de Gemeenschap vormt en dat die doelstelling met name vereist dat de door de wettelijke en de beroepsregelingen inzake sociale zekerheid geboden bescherming in opwaartse richting worden gelijkgetrokken;

Overwegende dat bij de middelen ter bereiking van dat doel met name die moeten worden gekozen welke strekken tot individualisering van de aanspraken;

Overwegende dat de verwezenlijking van deze doelstelling gepaard dient te gaan met overgangsbepalingen tot bescherming van bepaalde categorieën van huidige rechthebbenden;

Overwegende dat de wettelijke en de beroepsregelingen elkaar in ruime mate beïnvloeden; dat de Richtlijnen 79/7/EEG en 86/378/EEG daar reeds rekening mee houden; dat bijgevolg tegelijkertijd op beide gebieden dient te worden opgetreden door middel van een enkel rechtsinstrument,

HEEFT DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Artikel 1

1. Deze richtlijn beoogt, voor wat de in artikel 3 genoemde gebieden betreft, de voltooiing van de tenuitvoerlegging van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen op het gebied van de sociale zekerheid, zoals omschreven in artikel 4 van Richtlijn 79/7/EEG en artikel 5, lid 1, van Richtlijn 86/378/EEG, hierna „beginsel van gelijke behandeling" genoemd.

2. Deze richtlijn doet geen afbreuk aan de bepalingen betreffende de bescherming van de vrouw wegens moederschap.

Artikel 2

Deze richtlijn is van toepassing op:

a) de beroepsbevolking (met inbegrip van zelfstandigen, van werknemers en zelfstandigen wier arbeid is onderbroken door ziekte, moederschap, ongeval of onvrijwillige werkloosheid, en van werkzoekenden);

b) gepensioneerde werknemers en zelfstandigen;

c) invalide werknemers en zelfstandigen;

d) gezinsleden, nagelaten betrekkingen en andere personen die ten laste komen van de onder a), b) en c) genoemde personen, zoals deze categorieën door de nationale wettelijke bepalingen van de Lid-Staten worden omschreven.

Artikel 3

Onder de in deze richtlijn vastgestelde voorwaarden wordt het beginsel van gelijke behandeling uitgebreid tot:

a) de bepalingen van de wettelijke regelingen inzake prestaties aan nagelaten betrekkingen en gezinsbijslagen;

b) de overeenkomstige bepalingen van de beroepsregelingen (met inbegrip van die betreffende de gezinsbijslagen van de beroepsregelingen voor zelfstandigen);

c) de gebieden waarop de tenuitvoerlegging van het beginsel van gelijke behandeling kan worden uitgesloten of uitgesteld krachtens:

   i) artikel 7, lid 1, onder a) tot en met d), van Richtlijn 79/7/EEG, of

   ii) artikel 9, onder a), van Richtlijn 86/378/EEG;

d) de bepalingen inzake sociale bijstand, voor zover deze een aanvulling vormen op of in de plaats komen van de onder a) of c) i) bedoelde regelingen.

(1) PB nr. C 203 van 12. 8. 1986, blz. 2.
(2) Supplement Bull. EG 3/86.
(3) PB nr. C 340 van 31. 12. 1986, blz. 2.

I. **Prestaties aan nagelaten betrekkingen**

PRESTATIES AAN DE OVERLEVENDE ECHTGENOOT

Artikel 4

Wat de prestaties aan de overlevende echtgenoot betreft, houdt het beginsel van gelijke behandeling in dat iedere vorm van discriminatie op grond van het geslacht is uitgesloten en dat daartoe:

a) ofwel het recht op pensioenen en andere prestaties ten behoeve van weduwen onder dezelfde voorwaarden wordt erkend voor weduwnaars;

b) ofwel de prestaties aan weduwen worden vervangen door de totstandbrenging of uitbreiding van een stelsel van eigen rechten, aan iedere overlevende echtgenoot zonder onderscheid naar geslacht toegekend.

PRESTATIES TEN BEHOEVE VAN WEZEN

Artikel 5

Wat de prestaties ten behoeve van wezen betreft, houdt het beginsel van gelijke behandeling in dat iedere vorm van discriminatie is uitgesloten die gegrond is op het geslacht van:

a) de overleden ouder;

b) de wees.

PRESTATIES TEN BEHOEVE VAN ANDERE NAGELATEN BETREKKINGEN

Artikel 6

Wat de prestaties ten behoeve van andere nagelaten betrekkingen betreft, houdt het beginsel van gelijke behandeling in dat iedere vorm van discriminatie is uitgesloten die gegrond is op het geslacht van:

a) de overledene;

b) de nagelaten betrekkingen.

II. **Gezinsbijslagen**

KINDERBIJSLAGEN EN GEBOORTE- OF ADOPTIEPREMIES

Artikel 7

1. Het beginsel van gelijke behandeling houdt in dat iedere vorm van discriminatie op grond van geslacht is uitgesloten met betrekking tot:

a) kinderbijslagen;

b) prestaties ten behoeve van ouders om hen te helpen bij het dragen van hun verantwoordelijkheden als ouder.

2. Het op dit gebied aldus aangevulde beginsel van gelijke behandeling is zowel van toepassing op de natuurlijke ouders als op andere personen die een kind te hunnen laste hebben en uit dien hoofde voldoen aan de voorwaarden (andere dan die welke met dit beginsel onverenigbaar zijn) voor de toekenning van de in lid 1 bedoelde prestaties.

3. Tenzij wettelijke bepalingen voorzien in een tussen de ouders gedeeld recht, worden de prestaties zonder onderscheid aan de ene of de andere ouder uitgekeerd. Daartoe worden de prestaties:

— ingeval de ouders samen leven, slechts aan de moeder uitgekeerd indien de ouders niet zelf hebben verklaard aan wie van hen de prestaties moeten worden uitgekeerd;

— in geval van echtscheiding of feitelijke scheiding, uitgekeerd aan de ouder die daadwerkelijk voor het kind zorgt.

PRESTATIES TEN BEHOEVE VAN TEN LASTE KOMENDE VOLWASSENEN

Artikel 8

Wat de prestaties ten behoeve van ten laste komende volwassenen betreft, houdt het beginsel van gelijke behandeling in dat iedere vorm van discriminatie is uitgesloten die is gegrond op het geslacht van:

a) de ten laste komende volwassene;

b) degene die voor de volwassene zorgt.

III. **Uitbreiding van het beginsel van gelijke behandeling tot de gebieden waarop de tenuitvoerlegging daarvan kon worden uitgesloten of uitgesteld krachtens artikel 7, lid 1, onder a) tot en met d), van Richtlijn 79/7/EEG en artikel 9, onder a), van Richtlijn 86/378/EEG**

PENSIOENGERECHTIGDE LEEFTIJD

Artikel 9

1. Onverminderd de overgangsbepalingen in lid 2 en in artikel 10, dient de pensioengerechtigde leeftijd met het oog op de toekenning van ouderdoms- en rustpensioenen, indien een dergelijke leeftijd wordt vastgesteld, voor mannen en vrouwen dezelfde te zijn.

2. Indien de vaststelling van een zelfde leeftijd, voor mannen of voor vrouwen tot een verlaging of een verhoging van de leeftijd leidt, dient te worden voorzien in een geleidelijke toepassing en in tijdelijke waarborgen voor degenen die reeds een bepaalde leeftijd hebben bereikt, zodat zij, indien zij dat wensen, kunnen verzoeken om op de vroeger geldende leeftijd in het genot van hun pensioen te worden gesteld.

3. Ingeval in een regeling geen pensioengerechtigde leeftijd is vastgesteld, wordt aan het beginsel van gelijke behandeling voldaan, indien:

a) de keuze van de leeftijd, binnen de vastgestelde grenzen, wordt overgelaten aan de begunstigden die voldoen aan de voorgeschreven voorwaarden, die voor mannen en vrouwen dezelfde moeten zijn; of

b) het recht op pensioen of op een andere prestatie uitsluitend afhangt van het vervullen van een bepaald aantal verzekeringsjaren, dat voor mannen en vrouwen hetzelfde moet zijn.

Artikel 10

1. Iedere discriminatie dient te worden opgeheven ten aanzien van de voordelen die op het gebied van ouderdomsverzekering worden toegekend aan hen die kinderen hebben opgevoed, alsmede ten aanzien van het verkrijgen van rechten op prestaties na tijdvakken van onderbreking van het werk wegens de opvoeding van kinderen, mits de betrokkenen hun werk daartoe daadwerkelijk hebben onderbroken.

2. Het verlenen van rechten op prestaties inzake ouderdom of invaliditeit uit hoofde van de afgeleide rechten van de echtgeno(o)t(e), of de toekenning van verhogingen van prestaties op lange termijn inzake invaliditeit, ouderdom, arbeidsongevallen of beroepsziekten voor de ten laste komende echtgenoot is alleen toegestaan ten behoeve van echtgenoten die niet zelf, op de datum waarop deze richtlijn in werking treedt, eigen rechten op die prestaties hebben kunnen opbouwen.

ALGEMENE EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 11

Deze richtlijn doet geen afbreuk aan de bevoegdheid van de Lid-Staten om een stelsel van afgeleide rechten, waarbij het recht op de in de Richtlijnen 79/7/EEG en 86/378/EEG en deze richtlijn bedoelde sociale prestaties aan de echtgenoot van een verzekerde wordt toegekend uit hoofde van zijn juridische banden met die verzekerde, te vervangen door een stelsel waarbij aan iedere begunstigde afzonderlijk eigen aanspraken worden toegekend op de volgende prestaties:

— bij ziekte: geneeskundige verzorging;

— bij ouderdom: een volledig pensioen;

— bij overlijden van een echtgen(o)t(e): financiële steun voor de overlevende echtgenoot, verleend om gezondheidsredenen of in verband met zijn sociale situatie, tijdens de jaren die voorafgaan aan de leeftijd waarop het recht op ouderdomspensioen wordt verkregen, alsmede tijdelijke maatregelen bij vroegtijdig weduwschap met ten laste komende kinderen.

Artikel 12

Onverminderd het bepaalde in artikel 9, lid 2, en artikel 10, lid 2, zijn de Richtlijnen 79/7/EEG en 86/378/EEG met ingang van de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn van toepassing op de door deze bestreken gebieden, zulks met de volgende wijzigingen:

a) in Richtlijn 79/7/EEG:

   i) wordt artikel 3, lid 2, ingetrokken;

   ii) wordt artikel 7, lid 1, onder a) tot en met d), ingetrokken;

b) artikel 9, onder a) en b), van Richtlijn 86/378/EEG wordt ingetrokken.

Artikel 13

1. De artikelen 5 en 6 van Richtlijn 79/7/EEG en de artikelen 7, 10 en 11 van Richtlijn 86/378/EEG zijn van toepassing op de bij deze richtlijn geregelde gebieden.

2. Wat de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling ten aanzien van prestaties aan de overlevende echtgenoot of ten aanzien van de pensioengerechtigde leeftijd betreft, kan op deze richtlijn geen beroep worden gedaan in verband met aanvragen die vóór de datum van inwerkingtreding daarvan zijn ingediend.

Artikel 14

1. Onverminderd het bepaalde in de artikelen 8 en 9, onder c), van Richtlijn 86/378/EEG, doen de Lid-Staten die nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om aan deze richtlijn te voldoen uiterlijk drie jaar na de kennisgeving ervan. Zij stellen de Commissie daarvan onverwijld in kennis.

2. De Lid-Staten stellen de Commissie in kennis van alle wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen die zij op het door deze richtlijn bestreken gebied aannemen.

Artikel 15

De Lid-Staten verstrekken aan de Commissie, uiterlijk vier jaar na de kennisgeving van deze richtlijn, alle dienstige gegevens om haar in staat te stellen aan de Raad een verslag over de toepassing ervan voor te leggen.

Artikel 16

Deze richtlijn is gericht tot de Lid-Staten.